

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BRATISLAVA

Jeséniova 17, 83101 Bratislava

Číslo spisu

8391102222/10668-43809

Bratislava

12. 12. 2022

ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (ďalej len „inšpekcia“), ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“) a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov vydáva toto rozhodnutie:

Výrok

I.
podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. ukladá účastníkovi konania

obec Bernolákovo
Hlavná 111
900 27 Bernolákovo
IČO 00304662

za porušenie ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že z časti parcely C 2758/1, k. ú. Bernolákovo (ďalej len „parcela“), ktorej je účastník konania užívateľom na základe nájomnej zmluvy, neodstraňoval vzrastlé invázne nepôvodné dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) o počte 20 kusov s viacerými výmladkami, a ojedinele vyskytujúcu sa kustovnicu cudziu (*Lycium barbarum*)

pokutu vo výške 500,- eur, slovom päťsto eur.

Pokutu je potrebné zaplatiť podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: SK 09 8180 0000 0070 0021 4051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol: 1118, špecifický symbol: 00304662, variabilný symbol: 8391102222. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

II.
podľa § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. nariaďuje vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že:

- odstráni predpísaným spôsobom z časti prenajatej parcely (strana stojiska pre bicykle, pred budovou železničnej stanice a v oplotenom dvore železničnej stanice Bernolákovo) invázne nepôvodné druhy drevín pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) (ďalej len „pajaseň“) a kustovnicu cudziu (*Lycium barbarum*) (ďalej len „kustovnica“) v

termíne do 31.08.2023 a bude sa starať o pozemok tak, aby sa zamedzilo opätovnému šíreniu pajaseňa a kustovnice. Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov sa musí vykonávať podľa vyhlášky č. 450/2019 Z. z. ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška č. 450/2019 Z. z.“).

- predloží inšpekcii písomnú správu o splnení opatrení podľa § 16 ods. 18 zákona č. 150/2019 Z. z. do desiatich pracovných dní od ich vykonania, a to listinne na adresu Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Jeséniova 17, 831 01 Bratislava alebo elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS.

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti vykonala dňa 12.10.2022 štátny dozor na parcele, ktorej správcom sú podľa LV č. 453 Železnice Slovenskej republiky, Klemensova 8, 813 61 Bratislava (ďalej aj „ŽSR“). Celková výmera parcely je 60927m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie.

Časť z tejto parcely o výmere 5000 m² má v zmysle nájomných zmlúv s právom stavby projektu „Revitalizácia dopravného terminálu Bernolákovo“ v nájme od ŽSR obec Bernolákovo, Hlavná 111, 900 27 Bernolákovo (ďalej aj „obec Bernolákovo“).

Vykonaným štátnym dozorom a vizuálnou ohliadkou prenajatej časti parcely inšpekcia zaznamenala:

1. na strane stojiska pre bicykle 12 vzrastlých pajaseňov so skupinkami výmladkov do výšky cca. 1,5 až 2 metre a ojedinelý výskyt kustovnice,
2. pred budovou železničnej stanice výskyt 2 vzrastlých pajaseňov,
3. v oplotenom dvore železničnej stanice výskyt 6 vzrastlých pajaseňov s ich ojedinelými výmladkami.

Povinnosť v odstraňovaní invázných drevín na prenajatej časti parcely sa nevzťahuje na ŽSR, ale na nájomcu – obec Bernolákovo.

Z dôvodu nejasností ohľadne predmetu nájmu, ŽSR aplikovali dňa 28.09.2022 herbicídny prípravok do dvoch pajaseňov na časti parcely pred budovou železničnej stanice. Po objasnení problematiky s nájomnými zmluvami vyplynulo, že časť parcely pred budovou stanice má v nájme obec Bernolákovo.

Dňa 25.10.2022 bol vypracovaný Protokol o vykonaní štátneho dozoru RZ č. 10000/36/2022-36052/2022 (ďalej len „protokol“), ktorý bol elektronicky, prostredníctvom ÚPVS, zaslaný obci Bernolákovo na oboznámenie sa – Oboznámenie s protokolom č. 10000/36/2022-37461/2022 zo dňa 26.10.2022. Obec Bernolákovo sa s protokolom oboznámila dňa 26.10.2022, pričom bola určená lehota 10 dní na vyjadrenie sa ku zisteniam štátneho dozoru uvedeným v protokole.

Ku zisteniam štátneho dozoru sa obec Bernolákovo v stanovenej lehote vyjadrila listom doručeným na inšpekciu dňa 04.11.2022 (RZ č. 38743/2022) – Oboznámenie s protokolom - vyjadrenie, č. SU-17430/2022-HS zo dňa 04.11.2022 (ďalej len „vyjadrenie“).

Obec Bernolákovo vo vyjadrení uvádza, že oslovila arboristov za účelom predloženia ponuky na zabezpečenie odstránenia invázných nepôvodných druhov, pričom zaslala aj cenovú ponuku jedného z arboristov. Obec Bernolákovo následne vyberie oprávneného arboristu s najnižšou ponukou a práce obratom zaháji.

Inšpekcia sa ku vyjadreniu vyjadrila – Neopodstatnenosť námietok k vyjadreniu k protokolu a oznámenie o skončení štátneho dozoru, č. 10000/36/2022-39084/2022 zo dňa 08.11.2022 (ďalej len „neopodstatnenosť námietok“), ktoré bolo obci Bernolákovo doručené elektronicky, prostredníctvom ÚPVS dňa 08.11.2022. Inšpekcia v neopodstatnenosti námietok uviedla, že berie na vedomie snahu o likvidáciu invázných drevín. Inšpekcia upozornila obec Bernolákovo, že pri odstraňovaní invázných druhov je potrebné dodržať postupy uvedené vo vyhláške č. 450/2019 Z. z., pričom kustovnicu je možné likvidovať aj mechanicky a v prípade pajaseňa je jeho výlučne mechanické odstraňovanie nedostatočné.

Inšpekcia oznámila účastníkovi konania začatie správneho konania o správnom delikte a vo veci nariadenia opatrení v súlade s § 18 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. a § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. Oznámením o začatí správneho konania o

správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu č. 10668/36/2022-39419/2022 zo dňa 11.11.2022 (ďalej len „oznámenie“), ktoré bolo účastníkovi konania doručené elektronicky, prostredníctvom ÚPVS dňa 11.11.2022. V súlade s § 33 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov inšpekcia dala účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia nahliadnutím do administratívneho spisu č. 10000/2022 a č. 10668/2022, v sídle inšpekcie v lehote do 15 dní odo dňa doručenia oznámenia a v rovnakom čase mal účastník konania možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Pretože inšpekcia mala všetky podklady, ktoré poskytovali dostatočný podklad pre spoľahlivé posúdenie veci, nenariadila podľa § 21 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov ústne pojednávanie.

K oznámeniu sa účastník konania v stanovenej lehote vyjadril listom – Oznámenie o začatí správneho konania o správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu – vyjadrenie k podkladom rozhodnutia č. SU-17764/2022-HS zo dňa 28.11.2022 (ďalej len „vyjadrenie k podkladom rozhodnutia“) doručeným na inšpekciu 28.11.2022, zaevidovaný pod RZ č. 41817/2022.

Vo vyjadrení k podkladom rozhodnutia účastník konania uvádza, že súhlasil s údajmi a faktami, ktoré obsahoval protokol. Uvedené práce musí realizovať oprávnená osoba a z toho dôvodu oslovil organizácie za účelom zaslania ponúk na likvidáciu v súlade s vyhláškou č. 450/2019 Z. z.. Obec Bernolákovo si prenajala časť pozemku od ŽSR za účelom výstavby. Nebolo jasné, ktorú časť pozemku má, a z toho dôvodu pracovníci ŽSR ošetrili herbicídou Roundup Biaktiv dva pajasene pred budovou stanice. Až po predložení grafickej prílohy k nájomnej zmluve bolo zrejmé, ktorá časť parcely je predmetom nájmu. Účastník konania si je vedomý, že neznalosť zákona ho neospravedlňuje, ale obratom začal konať za účelom odstránenia protiprávneho stavu. Účastník konania nesúhlasí s tým, že si neplní povinnosti v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. a dodáva, že na stromy brániace výstavbe bolo vydané povolenie na výrub, ktorý bol uskutočnený. Pracovníci obce nie sú špecialisti na identifikovanie a odstraňovanie invázných drevín a nevedeli, že predmetné stromy je potrebné likvidovať podľa vyhlášky č. 450/2019 Z. z. (najprv chemicky ošetriť a následne odstrániť). Po zistení nálezu hneď ŽSR dva najväčšie stromy chemicky ošetrili, a hneď ako bude ukončené výberové konanie zhotoviteľ a likvidačných prác pristúpi účastník konania k ich odstráneniu v zmysle platných predpisov.

Stanovisko inšpekcie:

Bremeno likvidácie invázných druhov je v zmysle zákona č. 150/2019 Z. z. na vlastníčkovi, správcovi, resp. užívateľovi pozemku. Účastník konania je užívateľom dotknutej časti parcely na základe nájomných zmlúv s právom stavby projektu „Revitalizácia dopravného terminálu Bernolákovo“, a to v kontrolovanej lokalite na strane stojiska pre bicykle, pred budovou železničnej stanice a v oplotenom dvore železničnej stanice, kde rastú invázne dreviny. Túto skutočnosť obec Bernolákovo nepoprela a nepredložila žiadne podstatné námietky preukazujúce nesprávnosť zistení štátneho dozoru.

Odstraňovanie invázných druhov sa musí uskutočňovať v súlade s vyhláškou č. 450/2019 Z. z., kde možno nájsť kompletný zoznam invázných nepôvodných druhov. Podrobnejšie popísané podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín sú uvedené v Prílohe č. 2 k vyhláške č. 450/2019 Z. z..

Kustovníca je zapísaná v zozname invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy SR vydaný nariadením vlády SR č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy SR.

Pajaseň je zapísaný v zozname invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Únie vydaný vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1141/2016 z 13.07.2016, ktorým sa prijíma zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 v platnom znení.

Kustovnícu je možné za dodržania podmienok uvedených vo vyhláške č. 450/2019 Z. z. odstraňovať mechanickým (vykopávanie, vytrhávanie, výrub), chemickým, alebo kombinovaným spôsobom. Pre odstraňovanie pajaseňa je určený chemický spôsob, pričom jeho výlučne mechanické odstraňovanie je nedostatočné. Pri chemickom odstraňovaní možno využiť autorizované prípravky na ochranu rastlín (herbicídy) a dodržať postup uvedený vo vyhláške č. 450/2019 Z. z.. Zvyčajne je potrebné vykonať opakovanú aplikáciu po ďalšom vzídení nových jedincov.

Pri chemickom spôsobe odstraňovania sa musia dodržať ustanovenia vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín.

Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov drevín v zastavanom území obce je potrebné vykonávať s ohľadom na bezpečnosť obyvateľov a ich majetku a rešpektovať ochranu chránených druhov živočíchov (najmä hniezdiacich druhov vtákov).

Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín zahŕňa aj nakladanie s biomasou z takto odstránených rastlín, a preto je potrebné zvoliť spôsoby nakladania s biomasou podľa Prílohy č. 3 k vyhláške č. 450/2019 Z. z..

Za protiprávne konanie právnickej osoby podľa § 21 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z. inšpekcia môže uložiť pokutu do 15000 eur. Inšpekcia zhodnotila všetky dôkazy zistené počas výkonu štátneho dozoru ako aj závažnosť a rozsah protiprávneho konania a okolností, ktoré viedli k protiprávnemu konaniu a zohľadnila ich vo výške pokuty. Inšpekcia pri ukladaní pokuty prihliadala na skutočnosť, že sankcia má spĺňať preventívnu i represívnu funkciu. Na to, aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu jej výška musí byť stanovená tak, aby sa účastník konania do budúcnosti vyvaroval porušeniu zákonných ustanovení.

Výška uloženej pokuty 500,- eur je primeraná, zohľadňuje aj skutočnosť, že účastník konania prejavil ochotu ihneď riešiť vzniknutú situáciu v zmysle platných predpisov a nechal si vypracovať cenové ponuky od oprávnených arboristov. Jednu cenovú ponuku predložil aj inšpekcii. Vybratý arborista vykoná likvidáciu invázných drevín.

Účastník konania je užívateľ kontrolovanej časti parcely, pričom je povinný počas doby nájmu odstraňovať invázne druhy spôsobmi uvedenými vo vyhláške č. 450/2019 Z. z..

Na stromy brániace výstavbe bolo rozhodnutím obce Chorvátsky Grob zo dňa 11.05.2021 vydané povolenie na výrub. Z rozhodnutia vyplynulo, že išlo o výrub 29 ks drevín, medzi ktorými sa nachádzali aj invázne dreviny. Výrub bol realizovaný hlavne v časti parcely na strane stojiska pre bicykle. Po výrube neboli pajasene chemicky ošetrené, a na tejto časti parcely sa nachádzali už aj viaceré skupinky jeho výmladkov. Približne 12 vzrastlých pajasenov rastúcich v tejto časti parcely odstraňovaných nebolo. Tým, že účastník konania nezlikvidoval všetky invázne dreviny, a nezlikvidoval ich spôsobom uvedeným vo vyhláške č. 450/2019 Z. z., došlo z jeho strany k porušeniu § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z.. Neznalosť v identifikovaní invázných druhov nezbujuje zodpovednosti účastníka konania za ich odstránenie. Inšpekcia dáva do pozornosti informáciu, že metodicko-poradenskú činnosť v zmysle zákona č. 150/2019 Z. z. vykonáva odborná organizácia ochrany prírody – Štátna ochrana prírody SR, ktorá v prípade potreby dokáže pomôcť účastníkovi konania v identifikovaní invázných rastlín a určiť najvhodnejší spôsob ich likvidácie za dodržania ustanovení zákona č. 450/2019 Z. z. a vyhlášky č. 450/2019 Z. z..

Pracovníci ŽSR dva najväčšie stromy pred budovou stanice chemicky ošetrili, pričom túto časť parcely má v nájme obec Bernolákovo. Z ohľadom na bezpečnosť obyvateľov a majetku bude potrebné pristúpiť k likvidácii týchto, ale a aj ostatných drevín z kontrolovaných častí parcely v zmysle platných predpisov.

Invázne druhy rastlín sa najlepšie likvidujú v počiatočnom štádiu, keď je ich odstraňovanie časovo, aj finančne menej náročné. Jednorazový zásah do populácie invázných druhov je nepostačujúci, a spravidla ich populáciu posilní. Musia sa z pozemkov likvidovať opakovane počas roka, niekoľkokrát po sebe, aby došlo k ich postupnej eliminácii. Nesprávne zvolené postupy pri odstraňovaní invázných druhov napomáhajú ich nekontrolovanému šíreniu, a tým potláčajú pôvodnú vegetáciu. Spôsobujú veľké škody prírode, uľahčujú aj šírenie chorôb, ktoré predstavujú hrozbu pre ľudí, živočchy a rastliny. Bez účinných kontrolných opatrení sa bude miera invázie a s ňou spojené riziká pre našu prírodu ešte viac zvyšovať.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1976 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

Bc. Ing. Vladimír Poljak
riaditeľ

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10001

Doručuje sa

Obec Bernolákovo (OVM), Hlavná 111, 90027 Bernolákovo, Slovenská republika

Na vedomie

(po nadobudnutí právoplatnosti)

1. Ministerstvo životného prostredia, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica